

Bruselj, 16. december 2020
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2020/0360(COD)

14088/20
ADD 4

ENER 499
TRANS 606
RELEX 1013
ECOFIN 1156
ENV 810
CODEC 1355
IA 115

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	15. december 2020
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	SWD(2020) 347 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA Spremni dokument [Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013]

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2020) 347 final.

Priloga: SWD(2020) 347 final

Bruselj, 15.12.2020
SWD(2020) 347 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

**[Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropsko
energetsko infrastrukturo in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013]**

{COM(2020) 824 final} - {SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final}

Povzetek
Ocena učinka revizije smernic za vseevropsko energetska omrežja (uredba o TEN-E)
A. Potreba po ukrepanju
V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?
S sedanjo uredbo o TEN-E je bil vzpostavljen nov pristop k načrtovanju čezmejne infrastrukture, v katerem zainteresirane strani sodelujejo v regionalnem okviru, da bi skupaj določile projekte skupnega interesa (PCI), ki najbolj prispevajo k notranjemu trgu energije, zanesljivi oskrbi z energijo in trajnostnosti, ter jih pomagale izvajati. Uredba od držav članic zahteva tudi racionalizacijo postopkov izdaje dovoljenja za PCI in določa pogoje za dostop do financiranja iz Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF). Ocenjevanje sedanje uredbe o TEN-E je pokazalo, da so cilji sedanje uredbe v veliki meri sicer še vedno veljavni, vendar je treba nadgraditi njihovo usmeritev v ciljne vrednosti za leto 2020/2030, da bodo odražali nove politične razmere in cilj podnebne nevtralnosti na podlagi evropskega zelenega dogovora. Poleg novega političnega okvira in ciljev je zadnje desetletje zaznamoval hiter tehnološki razvoj. Ugotovljeni sta bili naslednji ključni težavi: 1.) vrsta in obseg razvoja čezmejne infrastrukture nista v celoti skladna s cilji energetske politike EU, zlasti glede evropskega zelenega dogovora in cilja podnebne nevtralnosti, in 2.) zamude pri izvajanju projektov. Zaradi zvišanja podnebne ciljne vrednosti za leto 2030 ter cilja podnebne nevtralnosti iz evropskega zelenega dogovora in sporočila Čist planet za vse je potreben temeljit prehod evropskega energetskega sistema tako na strani ponudbe kot na strani povpraševanja. To pomeni, da mora biti vzpostavljena infrastruktura za podporo temu evropskemu energetskega prehodu, vključno s hitro elektrifikacijo s podvojitvijo deleža proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, strmim naraščanjem uporabe obnovljivih in nizkoogljivih plinov, povezovanjem energetskega sistema in večjo uvedbo inovativnih rešitev. Trenutno niso vse kategorije infrastrukture, ki so pomembne za energetski prehod, upravičene do statusa PCI (npr. vodik), nekatere pa ne odražajo v zadostni meri tehnološkega razvoja (npr. pametna omrežja). Zamude pri izvajanju prednostnih projektov, ki veljajo za pomembne za doseganje ciljev podnebne in energetske politike EU, bi ogrozile potrebno pospešeno spreminjanje energetskega sistema. Izvajanje ključnih infrastrukturnih projektov še vedno traja predolgo. Leta 2020 je 27 % PCI na področju električne energije zamujalo povprečno 17 mesecev glede na predvideni datum začetka obratovanja.
Kaj bi bilo treba doseči?
Splošni cilj je lažji pravočasni razvoj primerne energetske infrastrukture po vsej EU in v njeni soseščini, ki bi omogočil doseganje energetske in podnebne cilje EU v skladu z evropskim zelenim dogovorom, zlasti ciljnih vrednosti za leto 2030 in 2050 vključno s ciljem podnebne nevtralnosti, pa tudi povezovanje trgov, konkurenčnost in zanesljivo oskrbo z energijo s čim nižjimi stroški za odjemalce in podjetja. Posebni cilji so: 1.) omogočiti ugotovitev, kateri čezmejni projekti in naložbe povsod po EU in s sosednjimi državami so potrebni za energetski prehod in doseganje podnebne ciljne vrednosti; 2.) izboljšati načrtovanje infrastrukture za povezovanje energetskega sistema in odobalnih omrežij; 3.) skrajšati postopke izdaje dovoljenj za PCI, da ne bi prihajalo do zamud pri projektih, ki omogočajo lažji energetski prehod, in 4.) zagotoviti primerno uporabo orodij za delitev stroškov in regulativnih spodbud.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?
Za razvoj čezmejne energetske infrastrukture je potreben okvir na ravni EU za sodelovanje med državami članicami. Predpisi in ukrepi posamezne države članice ne zadostujejo za doseg teh ciljev. Z gospodarskega vidika je razvoj energetskega omrežja najlažje doseči z načrtovanjem z evropskega vidika,

ki zajema tako ukrepanje na ravni EU kot na ravni držav članic ob upoštevanju pristojnosti na obeh ravneh. Pri ocenjevanju sedanje uredbe o TEN-E se je potrdilo, da je uredba ustvarila dodano vrednost v primerjavi s tistim, kar bi bilo mogoče doseči zgolj na nacionalni ali regionalni ravni.

B. Rešitve

Katere so različne možnosti za doseg ciljev? Ali ima katera od njih prednost? Če ne, zakaj?

Obravnavane so bile različne možnosti politike za naslednja vprašanja:

A) PODROČJE UPORABE:

- pametna omrežja električne energije in shranjevanje električne energije,
- infrastruktura za plin, vodikova omrežja in pretvorba elektrike v plin,
- projekti s tretjimi državami (projekti skupnega interesa (PMI)).

B) UPRAVLJANJE/NAČRTOVANJE INFRASTRUKTURE:

- odobalna omrežja za energijo iz obnovljivih virov,
- medsektorsko načrtovanje infrastrukture.

C) POSTOPEK IZDAJE DOVOLJENJA:

- pospešitev dokončanja postopkov izdaje dovoljenja,
- točka „vse na enem mestu“ za razvoj odobalnih omrežij.

D) REGULATIVNA OBRAVNAVA:

- vključitev celotnih stroškov naložbe.

Primerjava možnosti kaže, da nobena možnost sama zase ne zadostuje za doseg zastavljenih ciljev. Za doseg ciljev na sorazmeren način se zdi najprimernejši sveženj prednostnih možnosti politike, podrobno opisan v oceni učinka.

Kakšna so stališča različnih zainteresiranih strani? Kdo podpira katero možnost?

Glede področja uporabe sedanjega okvira je več zainteresiranih strani opozorilo na potrebno posodobitev pametnih omrežij električne energije. Medtem ko je več skupin zainteresiranih strani, predvsem predstavnikov OPS in panožnih združenj, menilo, da je pomembna vključitev nove infrastrukture za plin, zlasti pri okoljskih nevladnih organizacijah ni bilo enotne podpore za to. Kar zadeva upravljanje in načrtovanje infrastrukture, zainteresirane strani sicer niso izrazile konkretnih stališč o prihodnji ureditvi načrtovanja odobalne infrastrukture, vendar so podprle prilagoditev pristojnosti za načrtovanje infrastrukture in okrepitev ocene trajnosti. Glede izdaje dovoljenj so zainteresirane strani opozorile na težave z zapletenim in dolgotrajnim postopkom za odobalne projekte, ki prečkajo več območij sodne pristojnosti, in pozvale k poenostavitvi postopka izdaje dovoljenja.

C. Učinki najprimernejše možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Ocena učinkov temelji predvsem na kvalitativnem pristopu. Učinkov vseh možnosti ni bilo mogoče količinsko določiti, ker ni na voljo podatkov za posamezne projekte, zlasti pri novih kategorijah infrastrukture. Poleg tega gre pri predlaganih spremembah predvsem za postopne izboljšave sedanjega okvira, za katerega se šteje, da deluje razmeroma dobro.

S prilagoditvijo področja uporabe instrumenta, ki bi zagotovila usklajenost kategorij infrastrukture s ciljem podnebne nevtralnosti, se bodo zmanjšale emisije toplogrednih plinov s pomočjo načrtovanja optimalne in učinkovito integrirane infrastrukture, s katerim bi se tudi morebitni vplivi na okolje zmanjšali na

najmanjšo možno mero. Pospešen postopek izdaje dovoljenja bo omogočil tudi hitrejšo izvajanje ključnih projektov in tako prinesel okoljske in družbeno-gospodarske koristi.
Kakšni so stroški najprimernejše možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Z uredbo o TEN-E se vzpostavlja omogočitveni okvir za vseevropsko energetske infrastrukturo, saj je v njej določen postopek izbire projektov skupnega interesa (PCI), pri katerih se potem lahko uporabljajo določbe za njihovo lažje izvajanje. Uredba o TEN-E sama po sebi gospodarskim subjektom ne nalaga obveznosti ali stroškov, določa pa zahteve za predlagatelje PCI, predvsem OPS in ODS, ki se odločijo zaprositi za status PCI in potem zanje veljajo nekatere obveznosti, predvsem obveznosti spremljanja in poročanja. Poleg tega določa obveznosti za pristojne nacionalne organe in regulativne organe glede izdajanja dovoljenj, regulativnih spodbud in sodelovanja javnosti ter za omrežne operaterje glede dolgoročnega načrtovanja omrežij. Na odjemalce vpliva predvsem preko omrežnin za financiranje naložb v regulativno osnovo sredstev (RAB). Ciljno usmerjena uporaba instrumenta TEN-E skupaj s selektivno podporo iz Instrumenta za povezovanje Evrope lahko pomaga pri zmanjšanju teh stroškov za odjemalce ter na najmanjšo možno mero zmanjša tveganje nasedlih naložb.
Kakšni so učinki na mala in srednja podjetja (MSP) ter konkurenčnost?
Neposredni vplivi na MSP v smislu stroškov zagotavljanja skladnosti ali upravnih stroškov niso bili ugotovljeni. MSP bi lahko koristila večja konkurenčnost na tistih tehnoloških področjih, ki so vključena v prihodnji okvir TEN-E ali ki so v njem okrepljena (npr. panoga izkoriščanja odobalne energije iz obnovljivih virov, digitalne storitve ali vodik).
Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?
Učinkovitost se bo še izboljšala z okrepljenim usklajevanjem in racionalizacijo obstoječih struktur v pristojnih organih držav članic, ki so pristojni za izbiro in izvajanje PCI.
Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?
Stroški izpolnjevanja obveznosti se bodo znižali zaradi predlaganih ukrepov programa ustreznosti in uspešnosti predpisov, kot je racionalizacija obveznosti poročanja, učinkovitejše spremljanje in možnost neuporabe zahtev za predhodno posvetovanje, če je že zajeto v nacionalnih pravilih z enakimi ali višjimi standardi kot v uredbi o TEN-E.
Sorazmernost?
Sveženj prednostnih možnosti politike se šteje za sorazmerne.
D. Spremljanje
Kdaj se bo politika pregledala?
Pregled učinkovitosti nove zakonodaje bi bilo mogoče opraviti leta 2026, ko bi moral biti končan drugi postopek izbire PCI v na podlagi novega okvira.